

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/190/2020
Identifikačné číslo spisu:	7502898860
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7502898860.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ F. L., bytom B. XXX, 2/ F. L., bytom B. XXX, obaja právne zastúpení: JUDr. Alena Zadáková, advokátka, so sídlom Kováčska č. 32, Košice, proti žalovanej: Obec Buzica, so sídlom v Buzici, právne zastúpená: JUDr. Tibor Sásfai advokát, so sídlom Mlynárska 19, Košice, o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie, pod sp. zn. 7C/293/2002, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. marca 2020 sp. zn. 1Co/406/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. marca 2020 sp. zn. 1Co/406/2018 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 05. júna 2018, č. k. 7C/293/2002-410 nahradil prejav vôle žalovanej ako predávajúcej uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu so žalobcami 1/ a 2/ ako kupujúcimi a to bytu č. X nachádzajúceho sa v bytovom dome sup. č. XXX v obci B. v podiele 1832/10000, spolu s pozemkom par. č. XXX o výmere 152m² v podiele 1832/10000 a v podiele 1832/10000 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu. Zároveň určil, že zmluva spolu s prílohami tvoria neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu taktiež 100 %.

1.1 Súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia písomnými žiadosťami zo dňa 21.07.1997 a 24.01.2000 ako nájomcovia požiadali žalovanú o odkúpenie nimi užívaného bytu podľa § 31 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov účinného v čase podania žiadosti (ďalej len „Zákon o vlastníctve bytov a nebyt. priestorov“). Ďalej vychádzal zo zistenia, že žalovaná listom zo dňa 24.02.2000 oznámila žalobcom, že ich žiadosti nie je možné vyhovieť, nakoľko obecné zastupiteľstvo už v roku 1993 prijalo všeobecné záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“), ktorým boli ustanovené podmienky predaja bytov a sporný byt bol vyňatý z predaja, o čom boli žalobcovia informovaní už aj listom zo dňa 13.08.1997. Obecné zastupiteľstvo obce B. ponechalo VZN zo dňa 15.11.1993 podľa § 31 Zákona o

vlastníctve bytov a nebyt. priestorov okrem iných bytov vo svojom vlastníctve aj školskú bytovku č. súp. XXX nachádzajúcu sa na parcele č. XXX v obci B., v ktorej bol aj byt žalobcov. Súd prvej inštancie zistil, že vo VZN bolo uvedené, že toto nadobúda účinnosť dňom 16.11.1993. Okresný prokurátor Košice - okolie upozornením zo dňa 03.09.2003 oznámil žalovanej, že došlo k porušeniu § 6 ods. 3 zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení (ďalej len „Zákon o obecnom zriadení“), nakoľko vo VZN bola určená účinnosť v rozpore so zákonom a uložil žalovanej povinnosť prijať také opatrenie, ktoré zamedzí tomu, aby sa uvedené právne pochybenie opakovalo v budúcnosti. Ďalej súd prvej inštancie zistil, že na základe upozornenia prokurátora žalovaná VZN zo dňa 15.11.1993 vyvesila na úradnej tabuli dňa 03.10.2003 a zvesila dňa 20.10.2003.

1.2 Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcov je dôvodný. Mal za to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaná nevedela predložiť originál VZN z roku 1993, ktorým by bolo nepochybné zistené, či, kedy, po akú dobu bolo na úradnej tabuli vyvesené a kedy zvesené po tom, ako bolo prijaté. Uviedol, že v tomto rozsahu žalovaná neunesla dôkazné bremeno a reálne k tomu došlo až v roku 2003 po upozornení prokurátora a teda v období od roku 1993 do roku 2003 VZN z 15.11.1993 účinnosť nenadobudlo. Podľa názoru súdu prvej inštancie nedostatok dôkazu v podobe originálneho VZN, ktoré malo byť podľa žalovanej vyvesené po dobu 15 dní ešte v roku 1993, nemohol zhojiť, poprípade zvrátiť ani výsluch navrhutej svedkyne A. A. a ani bývalého starostu D. K., a preto súd navrhnutý dôkaz ich výsluchom nevykonával. Z uvedeného mal za súd prvej inštancie za to, že sporný byt nebol vyňatý z prevodu vlastníctva podľa § 31 Zákona o vlastníctve bytov a nebyt. priestorov a rovnako mal za preukázané, že z celkového počtu 5 bytov aj za situácie, že boli prenajaté všetky byty, požiadali o prevod traja nájomcovia, ktorí minimálne v období od podania žiadosti o prevod dňa 21.07.1997 až do uplynutia dvojročnej lehoty na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva k bytu, t. j. do dňa 21.07.1999 boli všetci traja žiadatelia stále nájomcami. Ďalej uviedol, že v období od postavenia domu až do roku 2001, t. j. ani v čase keď uplynula dvojročná lehota na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva bytu sa o byt obytného domu ku dňu 21.07.1997 ničím, t. j. žiadnymi investíciami nezhodnotil. Ohľadom vznesenej námietky premĺčania súd prvej inštancie uviedol, že žalobcami uplatnený nárok nemožno považovať za premĺčaný a v tejto súvislosti poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že nájomcovi bytu, ktorý požiadaval o prevod vlastníctva bytu nezaniká právo na prevod, aj keď k prevodu nedošlo v lehote podľa zákona, ak nájomca svoju žiadosť o prevod písomne nevzal späť. Súd prvej inštancie bol teda názoru, že uvedené právo žalobcov premĺčaniu nepodlieha. Na základe vyššie uvedeného návrhu žalobcov v celom rozsahu vyhovel, nakoľko mal za to, že žalobcom vznikol na základe žiadosti zo dňa 21.07.1997 nárok na prevod užívaného bytu, bola naplnená podmienka minimálneho kvóra 50 % nájomného bytu, ku dňu uplynutia dvojročnej lehoty neboli vložené žiadne zhodnocovacie investície a nárok nemožno považovať za premĺčaný.

1.3 Súd prvej inštancie poukázal na to, že pokiaľ Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) v skoršom zrušujúcom rozsudku sp. zn. 1Co/375/2016 zo dňa 12. apríla 2017 uložil povinnosť skúmať splnenie podmienok na prevod vlastníctva k bytu ku dňu 21.07.1999 (na základe prvej žiadosti zo dňa 21.07.1997) a až následne, ak súd dospeje k záveru, že k uvedenému dátumu žalobcovia nespĺňali podmienky na prevod vlastníctva k bytu, mal posúdiť splnenie podmienok na prevod vlastníctva žalobcov k bytu na základe druhej žiadosti zo dňa 21.04.2000 ku dňu 24.01.2002, mal za to, že vzhľadom na jeho záver, že žalobcovia spĺňali podmienky na prevod vlastníctva na základe prvej žiadosti, nebol dôvod skúmať podmienky podľa druhej žiadosti.

2. Odvolací súd rozsudkom z 11. marca 2020, sp. zn. 1Co/406/2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v celom rozsahu.

2.1 Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej bolo dôvodné. Podľa jeho názoru v preskúmvanej veci súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie v potrebnom rozsahu na zistenie rozhodujúcich skutočností (zistenie nadobudnutia účinnosti VZN zo dňa 15.11.1993). Vzhľadom na to, odvolací súd doplnil dokazovanie a to výsluchom svedkyne A. A. a oboznámením sa so svedeckou

výpoveďou D. K.. Odvolací súd po doplnenom dokazovaní zistil, že záver súdu prvej inštancie o tom, že VZN nenadobudlo účinnosť a že žalovaná v tomto rozsahu neunesla dôkazné bremeno, bol nesprávny. Mal za to, že tento záver možno urobiť len vtedy, ak súd riadne a úplne vykoná všetky dôkazy, ktoré účastník označil na preukázanie svojho tvrdenia, čo však súd prvej inštancie v predmetnom spore nevykonával. Úvahy súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena odvolací súd považoval za nesprávne aj z toho dôvodu, že účinnosť VZN sa síce preukazuje predložením originálu VZN, ale túto možno preukázať aj na základe iných dôkazov.

2.2 Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 29a ods. 1 Zákona o vlastníctve bytov a nebyt. priestorov, z ktorého bolo zrejmé, že obec nemá povinnosť s nájomcom bytu uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytu a to pri domoch, v ktorých boli byty vyňaté z prevodu vlastníctva VZN. V prejednávanej veci bolo nesporné, že obec VZN zo dňa 15.11.1993 schválila ponechanie bytu žalobcov vo vlastníctve obce. Z VZN vyplývalo, že malo nadobudnúť účinnosť dňom 16.11.1993 aj napriek tomu, že bolo prijaté dňa 15.11.1993. Podľa názoru odvolacieho súdu samotná skutočnosť - uvedenie nesprávneho dňa účinnosti v samotnom VZN nespôsobuje jeho neúčinnosť, za predpokladu, ak bolo vyhlásené - vyvesením na úradnej tabuli v obci najmenej 15 dní. Uvedenú právnu skutočnosť bolo preto potrebné zistiť dokazovaním aj v rámci doplneného dokazovania.

2.3 Po doplnenom dokazovaní odvolací súd dospel k záveru, že došlo k vyveseniu aj zveseniu sporného VZN, pričom svedkyňa K. A. potvrdila, že k zveseniu došlo po uplynutí 15 dňovej lehoty. Hoci sa výpovede svedkov nezhodovali v mieste vyvesenia a zvesenia VZN podľa odvolacieho súdu bolo významné to, že svedkovia zhodne potvrdili, že VZN obce boli v minulosti vyhlasované - vyvesením na úradnej tabuli v obci, aj aj zhodné tvrdenie v tom, že dátum vyvesenia a zvesenia VZN na origináli zdokumentovala zamestnankyňa K. A.. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatoval, že odvolanie žalovanej bolo dôvodné, nakoľko VZN zo dňa 15.11.1993 došlo k vyňatiu bytu žalobcov z povinnosti žalovanej so žalobcami ako nájomcami uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytu, preto odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej len „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1 Dovolatelia vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP namietali viaceré skutočnosti. Mali za to, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, keďže sa odvolací súd nedostatočne vysporiadal s ich argumentami ako aj s dostatočne zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie. Poukázali na tvrdenia, ktoré sa týkali najmä zistenia Okresnej prokuratúry Košice okolie v upozornení prokurátora, že VZN žalovanej je v rozpore s § 6 zákona o obecnom zriadení, keďže nebolo riadne vyhlásené. Zároveň poukázali na skoršie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých ustálil, že nárok na odkúpenie bytu dovolateľov je daný, tak ako to urobil aj súd prvej inštancie. Odvolací súd sa podľa názoru dovolateľov žiadnym spôsobom nevysporiadal s ich argumentáciou ohľadom výsluchu pani A.. Dovolatelia mali za to, že skutočnosť, že p. A. vyvesila v roku 1997 sporné VZN na úradnú tabuľu nie je podstatná, nakoľko všeobecný súd musí vyhodnotiť VZN ako listinný dôkaz a za predpokladu, že z toho listinného dôkazu je zrejmé, že VZN bolo prijaté dňa 15.11.1993 a je v ňom uvedené, že účinnosť nadobúda 16.11.1993, jedná sa o nultý správny akt, lebo zákon vyžaduje jeho vyhlásenie vyvesením na úradnej tabuli po dobu 15 dní. Dovolatelia tvrdili, že nie je možné, aby všeobecný súd preskúmal platnosť VZN výsluchom svedka v rámci dokazovania a nahrádzal tak kompetenciu prokuratúry, ktorá jediná má zákonné zmocnenie preskúmať zákonnosť VZN a ak dospeje k záveru, že VZN je v rozpore so zákonom, má právo podať žalobu. Ďalej dovolatelia uviedli, že odvolací súd nevyhodnotil všetky dôkazy a napadnutý rozsudok založil na jedinom dôkaze - výpovedi p. A..

3.2 Dovolatelia tvrdili, že podali žiadosť o odkúpenie bytu žalovanej nie len žiadosťou zo dňa 21.07.1997, ale aj žiadosťou zo dňa 24.01.2000. Táto skutočnosť bola podľa nich právne významná v tom smere, že ak by aj odvolací súd vyhodnotil VZN ako platné a účinné a teda žiadosť zo dňa 21.07.1997 ako právne neúčinnú v tom smere, že bola podaná v čase keď platilo VZN, mal sa zaoberať druhou žiadosťou zo dňa 24.01.2000, ktorá už spadala do obdobia, kedy žalovaná mala zákonnú povinnosť upraviť VZN tak,

že ho mala zrušiť, nakoľko Zákon o vlastníctve bytov a nebyt. priestorov už nedovoľoval vyčleňovať byty na sociálne účely. Nesplnenie tejto povinnosti uviedla aj sama žalovaná vo svojom odvolaní a uznala ju. Dovolatelia mali za to, že ak by aj VZN bolo platné a účinné, pokiaľ si žalovaná nesplnila svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona, vytvorila protiprávny stav a z takého stavu nemohlo vzniknúť právo.

3.3 Dovolatelia mali zároveň za to, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivé. Predpokladali, že keďže odvolací súd skôr vyriešil predbežnú otázku a teda, že základ ich nároku je daný, že tento názor nezmení a ak áno, dôsledne svoju zmenu vysvetlí v odôvodnení napadnutého rozsudku a zároveň dá priestor žalobcom na zaujatie stanoviska. Podľa dovolateľov odvolací súd nevysvetlil prečo, ak by jeho záver, o tom, že sporné VZN je platné a účinné, nebol ich nárok daný s poukazom na fakt, že podali aj druhú žiadosť a túto už skôr odvolací súd považoval za relevantnú s ohľadom na skutočnosť, že si žalovaná obec nesplnila svoju povinnosť dať VZN do súladu so zákonom. Keďže odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nezohľadnil argumenty dovolateľov, považovali napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.4 Napadnuté rozhodnutie dovolatelia tiež považovali za svojvoľné, nakoľko odvolací súd rozhodol o ich nároku na základe právneho posúdenia relevantnej právnej otázky spôsobom, ktorý nemá oporu v platných právnych predpisoch.

3.5 Dovolatelia vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedli, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Dovolatelia relevantnú právnu otázku položili takto „Je všeobecný súd oprávnený v rámci dokazovania preskúmať platnosť a účinnosť všeobecného záväzného nariadenia?“ Mali za to, že nesprávnosť právneho posúdenia vymedzenej právnej otázky odvolacím súdom spočívala v tom, že VZN žalovanej posúdil ako správne rozhodnutie (bod 34 napadnutého rozhodnutia). Nesprávne právne posúdenie videli aj v tom, že odvolací súd posúdil VZN ako zákonné, nakoľko v doplnenom dokazovaní svedkyňa p. A. dosvedčila, že sporné VZN vyvesila na úradnej tabuli v roku 1993 a teda pre ustálenie platnosti VZN postačovala odvolaciemu súdu výpoveď svedka o úkone, ku ktorému došlo pred 27 rokmi. Uviedli, že VZN je výsledkom normotvornej činnosti obecného zastupiteľstva, teda je normotvorným aktom a nemá charakter správneho rozhodnutia. Za neplatné sa musí posudzovať VZN, ktoré bez toho, aby nadobudlo platnosť, účinnosť, resp. ak je na ňom uvedená účinnosť, ako je na spornom VZN deň 16.11.1993, hoci bolo prijaté dňa 15.11.1993, jedná sa podľa dovolateľov o nezákonné rozhodnutie. Dovolatelia mali za to, že VZN ani uznesenie, ktorým sa prijalo, nepodlieha prieskumu všeobecným súdom, nakoľko jediným legitímnym subjektom na podanie protestu proti VZN je prokurátor, ktorý ak obec nevyhoví jeho upozorneniu, alebo protestu, má zákonné zmocnenie na podanie žaloby. Napadnuté rozhodnutie považovali dovolatelia za nezákonné tiež z toho dôvodu, že odvolací súd nesprávne aplikoval právny predpis na skutkový stav veci a vyriešenie právnej otázky, keď zákonnú povinnosť obce VZN vyhlásiť vyvesením a zvesením na obecnej tabuli na dobu 15 dní (§ 6 zákona o obecnom zriadení), vyriešil dokazovaním a to výsluchom svedka, ktorý ani nezodpovedal, kedy VZN bolo skutočne vyvesené a zvesené (4Svzn/1/2010, Pl ÚS 2/2013, 3Svzn/1/2011, I ÚS 323/2016, I ÚS 53/2000).

3.6 Dovolatelia žiadali, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila a žiadala, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie v celom rozsahu a zaviazal dovolateľa k náhrade trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolatelia namietali, že napadnuté rozhodnutie je nespreskúmateľné z dôvodu nedostatočného odôvodnenia. Mali za to, že sa odvolací súd nevysporiadal s ich argumentmi ako aj so zisteným skutkovým stavom pred súdom prvej inštancie. Dovolatelia uviedli, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s druhou žiadosťou o odkúpenie bytu od žalovanej zo dňa 21.04.2000.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Pokiaľ dovolatelia namietali nedostatočné odôvodnenie (nepsreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd v tejto súvislosti odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepsreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania, ktoré nadobudli účinnosť od 01. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za aktuálne a použiteľné. V danom prípade obsah spisu dal podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Dovolací súd zistil, že išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí § 393 ods. 2 CSP, ktorým došlo k porušeniu práva účastníkov konania na spravodlivý proces.

9. Dovolatelia odvolaciemu súdu vytýkali v prvom rade nedostatočné odôvodnenie rozsudku. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (I. Ú 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak)

s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

10. Dovolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a je zmätočný. Mal za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s druhou žiadosťou žalobcov zo dňa 24.01.2000 o odkúpenie bytu adresovanej žalovanej, pričom v rámci skoršieho zrušujúceho rozsudku sp. zn. 1Co/375/2016 zo dňa 12. apríla 2017 sám odvolací súd uložil súdu prvej inštancie skúmať kedy došlo k uplynutiu dvoch rokov od podania ktorej žiadosti, t. j. na základe podania zo dňa 21.07.1997 alebo zo dňa 21.04.2000. Pričom v prípade, ak by súd prvej inštancie dospel k záveru, že k dátumu prvej žiadosti žalobcovia nespĺňali podmienky na prevod vlastníctva bytu, mal následne posúdiť, či žalobcovia spĺňali podmienky na prevod vlastníctva k bytu na základe druhej žiadosti. Následne sa súd prvej inštancie v rozsudku č. k. 7C/293/2002 - 410 z 05. júna 2018 v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu s týmto vysporiadal a posúdil splnenie podmienok na prevod bytu žalobcov na základe prvej žiadosti zo dňa 21.07.1997, teda druhou žiadosťou zo dňa 21.04.2000 sa nezaoberal. Odvolací súd na základe odvolania žalovanej rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol, pričom z odôvodnenia vyplýva, že odvolací súd sa vysporiadal iba s účinnosťou VZN zo dňa 15.11.1993 o vyňatí bytu žalobcov z prevodu, a teda s podmienkami prvej žiadosti zo dňa 21.07.1997, keď určil, že sporné VZN bolo vyhlásené obvyklým spôsobom a je v súlade s § 6 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení. Na základe uvedeného podľa odvolacieho súdu žalovaná teda nemala povinnosť uzavrieť zmluvu so žalobcami o prevode vlastníctva k bytu. Dovolací súd však konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí vôbec nebola odôvodnená druhá žiadosť žalobcov o odkúpenie bytu zo dňa 21.04.2000 aj vzhľadom na to, že novelou Zákona o vlastníctve bytov a nebyt. priestorov účinnou od 01.06.1998 (teda pred podaním druhej žiadosti) došlo k odňatiu možnosti obce stanoviť VZN, ktoré byty si ponechá vo svojom vlastníctve na zabezpečenie pre sociálne slabšie vrstvy a zároveň bola obciam uložená povinnosť, dať svoje prechádzajúce VZN do súladu s týmto zákonom, pričom žalobca v spore touto skutočnosťou aj riadne dôvodil. Uvedené zároveň navyše konštatoval aj odvolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí.

11. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke väd konania namietaných dovolateľmi má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcov procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolatelia v ňom dôvodne namietali nimi uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože im týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať ich patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.